

Työterveyslaitos

Turvallisesti tarkastukselle

Erja Mäkelä, vanhempi asiantuntija

@tyoterveys

Työterveyslaitoksen opastusmateriaalit ovat asiantuntijoiden neuvoja.

Ne eivät poista palveluntarjoajan tai työnantajan vastuuta selvittää viranomais määräykset sekä kaikki turvallisuuteen liittyvät tekijät ja ratkaista epäkohdat.

Riskinarvio työturvallisuuden perustana

Riskinarvio koronatartuntavaaralle

- Biologisten riskien arviointi on osa työpaikan normaalia, lakisääteistä riskinarviointiprosessia.
- Huomioi kaikki työpaikan työntekijät, myös muiden yritysten palveluksessa olevat työntekijät, asiakkaat ja muut työpaikalla käyvät ihmiset.
- Huomioi kaikki työpisteet ja työprosessit.
- Osallista koko työpaikan väki – avainasemassa työsuojeluorganisaatio.
- Hyödynnä työterveyshuollon asiantuntemusta.
- Uudet tilanteet ja työt aiheuttavat riskinarvioinnin päivittämistä.

Riskinarviointi

Riskinarvion periaatteena on, kuten aina muutoinkin, tunnistaa merkitykselliset vaarat ja arvioida niistä aiheutuvat riskit.

Päämääränä on priorisoida riskit, jotta pahimmat riskit voidaan poistaa tai niitä voidaan pienentää.

Covid-riskinarvioinnissa huomioitavaa

Työnantajan on otettava vaarojen arvioinnissa huomioon erityisesti:

1) terveydelle vaarallisten tai mahdollisesti vaarallisten biologisten tekijöiden luokittelu

SARS-CoV-2 kuuluu vakavan vaaran tai sairauden aiheuttamiin viruksiin eli ryhmään 3

2) altistumisen todennäköisyys, luonne, määrä ja kesto;

3) vaaroille erityisen alttiit työntekijät;

[Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeet työntekijöille, jotka ovat alttiita koronaviruksen aiheuttaman covid-19-taudin vakavammille muodoille.](#)

4) työsuojeluviranomaisen biologisten tekijöiden valvomiseksi antamat ohjeet ja suositukset, **<https://www.tyosuojelu.fi/tyoolot/biologiset-tekijat/korona>**

Huomioi tartuntatapa riskinarvioinnissa

” Uusi koronavirus (SARS-CoV-2) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut henkilö yskii tai aivastaa.

Se voi tarttua myös kosketuksen välityksellä, jos sairastunut on esimerkiksi yskinyt käsiinsä ja on sen jälkeen koskenut toiseen ihmiseen.

Pintojen osuus viruksen leviämässä ei nykytiedon mukaan ole merkittävä.

Jokainen voi omalla toiminnallaan hidastaa koronaviruksen leviämistä. Arkielämässä tartuntoja voi ehkäistä huolehtimalla käsihygieniasta ja välttämällä lähikontakteja muihin ihmisiin.

”

Tarttuminen ja suojautuminen – koronavirus, www.thl.fi

Altistumistilanteet eli lähikontaktin määritelmä taudin jäljityksessä

- Yli 15 minuuttia kestävä kohtaaminen kasvojen alle 2 metrin etäisyydellä
- Fyysinen kontakti (iho)
- Suojautumaton kontakti COVID-19-tapauksen eritteisiin, esimerkiksi yskökset
- Oleskelu suljetussa tilassa yli 15 minuuttia, esimerkiksi sama talous, luokkahuone, työ-, kokous- tai -odotustila (suuressa tilassa rajaus lähellä oleskelleisiin)
- Lentokoneessa matkustaminen kahden rivin etäisyydellä COVID-19-tapauksesta
- COVID-19-tapausta ilman asianmukaista suojautumista hoitanut henkilökunta ja COVID-19-näytteitä käsitellyt laboratoriohenkilökunta

www.thl.fi

Muut kontaktit taudin jäljityksessä eli pienen riskin altistuminen

- Alle 15 minuuttia kestävä kohtaaminen kasvotusten alle 2 metrin etäisyydellä
- Oleskelu suljetussa tilassa alle 15 minuuttia esimerkiksi matkustaminen bussissa tai junassa
- COVID-19-tapausta asianmukaisesti suojautuneena hoitanut henkilökunta ja COVID-19-näytteitä käsitellyt laboratoriohenkilökunta

www.thl.fi

Riskinarvio on työsuojelun ja työterveyshuollon yhteistyötä

Työpaikan kannattaa tarvittaessa hakea tukea terveyshuolloilta

- Yksilöllisen, terveydellisen merkityksen arviointiin ja riskiryhmiin kuuluvien tunnistamisessa.
- Työpaikkaselvityksen toimenpide-ehdotuksiksi biologisten tekijöiden riskinhallintaan
- Asiantuntijatietoon COVID-19-taudista ja sen tartuntatavoista
- Terveydentilan arviointiin suojainten yksilöllisessä valinnassa.
- Hyvinvoinnin vaalimiseen.

Riskien hallinta

Tartuntojen selvittäminen ja jäljittäminen

Työpaikat ja koko yhteiskunta pysyvät toimintakunnossa vain, jos tartunnat selvitetään ja jäljitetään. Sairastuneet ja altistuneet laitetaan karanteeniin.

- Ohjaa työntekijät, joilla on COVID-19-oireita, käyttämään Omaolo-palvelua tai ottamaan puhelimitse yhteyttä terveydenhuoltoon, josta tarvittaessa ohjataan näytteenottoon.
- Sairastuneiden tunnistuksesta seuraa terveydenhuollon tekemä automaattinen tartuntojen selvittämisen ja jäljittämisen ketju, joka voi johtaa työntekijöiden karanteeneihin työpaikalla.
- Kannusta poissaoloon mahdollisimman matalalla kynnyksellä, jos COVID-19 aiheuttaa siihen vähäistäkään tarvetta. Kyseeseen voi tulla sairauspoissaolo tai etätööhön jääminen.

Tiedota työntekijöille koronaviruksen aiheuttaman taudin oireet

”

Koronavirus aiheuttaa äkillisen hengitystieinfektion.

Oireita voivat olla kuume, yskä, hengenahdistus, lihaskivut, väsymys, nuha, pahoinvointi tai ripuli.

Maku- ja hajuaistin häiriöt ovat myös mahdollisia.

”

Oireet ja hoito – koronavirus, www.thl.fi

Luettelo koronavirukselle työssä altistuneista työntekijöistä

- Työnantajan on pidettävä luettelo niistä työntekijöistä, jotka ovat altistuneet covid-19-tartunnalle.
- Luettelo tulee pitää, mikäli voidaan todeta, että työntekijä on työssään ollut kontaktissa koronavirustartunnan saaneeseen henkilöön tai koronavirusta sisältävään materiaaliin.
- Pelkkä **mahdollisuus** altistumiselle työssä ei vielä synnytä työnantajalle luettelonpitovelvollisuutta.

<https://www.tyosuojelu.fi/tyoolot/biologiset-tekijat/korona>

Satunnainen kontakti toiseen ihmiseen

- Vetäydy pari askelta taaksepäin
- Käännä pää pois
- Pyydä ystävällisesti toista pysymään vähän etäänpänä.
- Älä puhu muuta.

Suunnittele käynti etukäteen ja käytä etäyhteyksiä

- Ota etukäteen selvää, millaiset työturvallisuuskäytännöt työpaikalla on. Valmistaudu toimimaan niiden mukaan.
- Tunnista tilanteet, jossa turvavälit eivät toteudu ja suunnittele ne työt erityisen huolellisesti.
- Sovi toimintatavoista etukäteen:
 - Ketkä haluat tavata, mitä nähdä, missä paikassa, missä järjestyksessä.
 - Muistuta tarpeesta pitää yllä turvavälejä.
- Soita ja varmista juuri ennen käyntiä, että työpaikalla ei ole koronavirustapauksia.
- Tee vieraalla työpaikalla tarvittava – muu omalla työpaikallasi.
 - Pyydä dokumentit sähköisinä tarkastettavaksi omalla työpaikallasi.
 - Hoida asiat video- ja puhelinneuvotteluilla, kun se on luontaista.

Turvavälit ja hygienia

- Tarkastukselle vain terveenä.
- Ohjaa työ niin, että turvavälit toteutuisivat mahdollisimman tehokkaasti.
- 1 metristä on jo hyötyä, 2 metriä on tehokas; periaatteena enemmän on parempi.
- Vältä ruuhkaisia kulkureittejä työpaikalla. Malta odottaa tarvittaessa.
- Ota mukaan alkoholipitoista käsihuuhdetta. Käytä sitä usein ja etenkin ennen autoosi siirtymistä.
- Vältä kasvojen koskemista tarkastuskäynnin aikana. Sido pitkät hiukset kiinni.

Työtilanteet, joissa on lähikontakti muihin ihmisiin

- Vältä tilanteita, joissa joudut olemaan lähikontaktissa muihin ihmisiin.
- Puhumista ja huutamista toisen henkilön lähellä on vältettävä.
- Saatat pystyä ohjaamaan muiden työtä suullisesti niin, että sinä voi pysyä kauempana.
- Pohdi, voiko työn tehdä ulkona.
- Fyysisesti rasittava työ tai pölyiset (eläin)tilat, jossa on oltava aivan lähellä toista.
 - Esimerkiksi toimenpide, jossa toinen pitää kiinni eläimestä, kun suoritat toimenpidettä.
 - Pohdi, voiko työn tehdä toisin.
- Käytä tarvittaessa FFP2-suojainta (tai suu-nenäsuojainta), suojalaseja ja tarvittaessa pölyltä suojaavaa suojavaatetusta (tyyppi 5B biologisilta vaaroilta suojaava suojavaatetus).

Henkilöhaastattelut

- Varmista, että olette molemmat terveitä.
- Varaa hiljainen paikka, jossa voit istua haastateltavasta 2 metrin etäisyydellä.
- Jos joudutte istumaan lähempänä toisianne, kasvovisiiristä saattaa olla hyötyä.
- Jos käytätte suu-nenäsuojaimia, teidän molempien on käytettävä niitä.

Työvälineet tarkastuskäynnillä

- Varaa kertakäyttöisille välineille jätepusseja mukaan.
- Varaa autoon jätteastia jätepusseille, ellet voi jättää jätteitä työkohteeseen.
- Varaa moneen kertaan käytettäville työvälineille pakkauspussit tai desinfioi välineet 70 % -alkoholiliuoksella (propanoli tai etanoli).

Työn organisoiminen omalla työpaikalla

- Pyri pitämään työryhmät yhtenäisinä, eli samat työntekijät työskentelevät samassa paikassa samaan aikaan. Pyri siihen, etteivät ryhmät sekoitu taukojen aikanakaan.
- Suositeltava toimenpide on myös se, että työpaikalla ei tarpeettomasti keräännyttä taukotiloihin.
- Järjestä työtä niin, ettei työntekijöiden tarvitse koskea toisiinsa tai asiakkaisiin.
- Pidä lähikontaktien kestot mahdollisimman lyhyinä.
- Suosi edelleen etätyötä, mikäli mahdollista. Järjestä kokoukset virtuaalisina.
- Työaikajoustot voivat vähentää joukkoliikennevälineitä käyttävien joutumista ruuhkaisimpiin vuoroihin työmatkallaan.

Työnantaja: aktivoi, opasta ja ohjaa. Käytä oikeaa tietoa.

- Opasta, neuvo ja osallista työntekijöitä.
- Torju väärää informaatiota.
- Etsi jatkuvasti lisätietoa luotettavista lähteistä ja päivitä käytäntöjä sen mukaan.
- Seuraa viranomaisten määräyksiä ja suosituksia.

Suojaimet riskinhallinnassa

- Suojaimia ei voida ottaa käyttöön, jotta turvavälejä ja hygieniaohjeita voisi laiminlyödä.
- Työnantaja päättää riskinarvioinnin perusteella suojainten käytöstä ja hankkii tarvittavat suojaimet.
- Suojainhankinnassa on aina huomioitava suojainten suojauskyky, käytettävyys työssä ja työntekijöiden terveydentila.
- Tauotus on huomioitava ympäristöolojen ja työntekijöiden jaksaminen huomioiden.
- Erilaisten kasvomaskien tai naamareiden jatkuva käyttö ei ole mahdollista kaikille terveydellisistä syistä.
- Työntekijöiden on käytettävä henkilönsuojaimia työnantajan ohjeiden mukaisesti.

Hengityksensuojaimet ja suu-nenäsuojukset

- FFP2- ja FFP3-hengityksensuojaimet torjuvat pisaroita ja aerosoleja. Käyttö voi muiden altisteiden vuoksi olla tarpeen, kuten aikana ennen koronaa.
 - Venttiilillistä maskia ei ole tarkoitettu suojaamaan muita kuin käyttäjäänsä.
 - Venttiilillistä maskia on kevyempi käyttää kuin venttiilitöntä.
- Pukemisohje: www.ttl.fi/malliratkaisut
- Tarjolle on tulossa ammattikäyttöön COVID-19 tartunnan torjumiseen, COVID-19-luokan hengityksensuojaimia, joiden suojaustehokkuus vastaa FFP2-suojainten tehokkuutta.
 - COVID-19-suojaimessa lukee myös PPE-R/02.075.
- Suu-nenäsuojaimia käytetään vähentämään pisaratartuntoja. Saatavuus on heikko, mutta se on paranemassa. COVID-19 tarttuu lähinnä pisaratartuntoina.

Suojaimen saastuminen käytössä

- Suojanaamarien ulkopinta saastuu, jos ympäristössä on taudinaiheuttajia ilmassa. Tämän vuoksi suojanaamareita on käytettävä kertakäyttöisinä tauosta taukoon. Työntekijän perustarpeet on huomioitava.
- Suojain puetaan puhtain käsin.
- Suojain on osattava riisua koskematta sen ulkopintaan puhtain käsin, minkä jälkeen suojain laitetaan roskeen ja kädet puhdistetaan.

Suu-nenäsuojaimen pukeminen

- Silmälasit ja kasvovisiiri pois päältä.
- Hiukset kiinni.
- Taitteet alaspäin peilistä katsottaessa.
- Nauhat paikalleen.
Jos ne menevät pään ympäri, toinen niskan taakse, toinen pälaen taakse.
- Muotoile nenäpinne kahdella sormella.
- Silmälasit ja kasvovisiiri paikalleen, jos on.

Kasvovisiirit

- Kasvojensuojaimia eli muovisia suojavisiirejä voi käyttää suojaamaan pisaroilta.
- Visiirin ulkopinnan ja kosketusalueet voi desinfioida aina tauoillemessä. Suojaimen voi pestä kauttaaltaan saippuavedessä työvuoron loppuessa ja jättää kuivumaan yön yli. Käyttö vaatii tämän vuoksi tilaa.
- Tehokkuudesta COVID-19-tartuntaa vastaan ei ole tarkkaa tietoa.

Suojaimiksi luokittelemattomat kasvomasakit

- Kasvomaskeja, jotka eivät täytä henkilönsuojainasetuksen vaatimuksia, ei työnantaja voi tarjota työntekijälle tämän suojaukseen.
- Kasvomaskit suojaavat muita ihmisiä käyttäjän hengitystie-eritteiltä.
 - Jotta maskista olisi hyötyä, tarvittaisiin suojain tartuttajan yllä sekä tartuntatilanne.
- Uudelleen käytettävä kangasmaski on pestävä 90 asteisessa vedessä tai keitettävä pesuainevedessä 5 min jokaisen käytön jälkeen.

Verkostoituminen ja muilta oppiminen

- Verkostoidu muiden samankaltaisten työpaikkojen kanssa. Kehittäkää yhdessä parhaat tavat toimia koronavirusta vastaan.
- Keksi tai omaksu muualta parhaat ideat koronaviruksen torjumiseksi.
- Jaa kehittämäsi ideat.

KIITOS!

Lisää tietoa: <https://hyvatyo.ttl.fi/koronavirusohjeistus>

@ErjaMakela

ttl.fi

@tyoterveys
@fioh

tyoterveyslaitos

tyoterveys

Tyoterveyslaitos